

ЛІТЕРАТУРА

1. Войнаровський Ю. В. Роль Міжнародної Ради Організацій Фестивалів Фольклору і Традиційних Мистецтв в розвитку та популяризації традиційної народної культури / Ю. В. Войнаровський. Міжнародна наук.-практ. конф. «Процес соціалізації у контексті традиційної культури» / Харків. Обл. центр нар. тв. – Х.: Регіон-інформ. – 2000. – С. 42-47.
2. Гордійчук Я. Барвистий вінок фестивалю / Я. Гордійчук // Музика. – 1990. – №4. – С. 4-5.
3. Євтух В. Українська етнічність поза межами України / В. Євтух, О. Ковальчук, А. Попок, В. Трощинський // Народна творчість та етнографія. – №4 – 2010 – 120 с.
4. Пискач А. Неофольклоризм в художній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття / Алла Пискач // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: [зб. наук. праць; вип. XXV]. – К.: Міленіум, 2010. – 355 с.
5. Соколовський Б. «Первый Международный» / Борис Соколовський [Електронний ресурс] Режим доступу: http://krugozor.org/pervyyu_mejdunarodnyu_p4.html.
6. Хрома Г. Фольклорні фестивалі України і проблеми сценічного втілення фольклору / Г. Хрома // Вісник КНУКіМ: Зб. наук. праць. Серія «Мистецтвознавство» – Вип. 6. – К., 2003. – С. 121.
7. Barefield E. R. The Kerrville Folk Festival: the path to kerr-version / Erinn R. Barefield Texas State University-San Marcos, 2010. – 242 p.
8. European Association of Folklore Festivals [Електронний ресурс] Режим доступу: www.eaff.eu.
9. Jones L. Minstrel of the Appalachians: The Story of Bascom Lamar Lunsford / Loyal Jones – Lexington: University Press of Kentucky, 2002. – 272 p.
10. The American Midwest: an interpretive encyclopedia / Indiana University Press, 2007. – 1890 p.
11. The Kentucky Encyclopedia / John E. Kleber, editor in chief; Thomas D. Clark, Lowell H. Harrison, James C. Klotter, associate editors // Lexington, Ky.: University Press of Kentucky, 1992 – 1045 p.
12. Timothy L. The National Folk Festival: Culture, History, and the Work of Public Folklore / Lloyd Timothy George Washington University, 2000. – 580 p.
13. Vitez Z. International Folklore Festival of Zagreb / Z. Vitez. Nar. umjet. 2008. – 45/1. – 109-123 p.
14. Wallace A. The National Folk Festival: The Sarah Gertrude Knott Years / Andrew Wallace Folklife Center News, 2002 – Vol. XXIV, No. 2.
15. Wilson J. National Folk Festivals (США) / Joe Wilson Folklife Center News, 1988 – Vol. 10, No. 1.

УДК 78. 2У

Я. Р. ГОРАК

МУЗИЧНО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛОДИМИРА САДОВСЬКОГО

У статті вперше окремо розглядається одна із сфер діяльності В. Садовського, якою він увійшов в історію української музичної культури. Проявивши інтерес до музично-видавничої діяльності ще в роки навчання у духовній семінарії у 80-х роках ХІХ ст., у 90-х роках В. Садовський наполегливо працював над створенням фахового музичного журналу. Результатом праці стало видання «Альманаху музичного» та «Артистичного вістника». На документальному матеріалі в статті простежується непростий шлях створення цих видань.

Ключові слова: Володимир Садовський, «Бібліотека музикальна», «Альманах музичний», «Глюстрований музичний календар», Остап Нижанківський, Анатоль Вахнянин, Ромульд Зарицький, Станіслав Людкевич, «Артистичний вістник».

Я. Р. ГОРАК

МУЗЫКАЛЬНО-ИЗДАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВЛАДИМИРА САДОВСКОГО

В статье впервые отдельно рассматривается одна из сфер деятельности В. Садовского, которой он вошел в историю украинской музыкальной культуры. Проявив интерес к музыкально-издательской деятельности еще во время обучения в духовной семинарии в 80-х гг. XIX в., в 90-х годах В. Садовский работал над созданием специального музыкального журнала. Результатом его работы стали издания «Альманаха музыкального» и «Артистического вестника». На документальном материале в статье прослеживается нелегкий процесс создания изданий.

Ключевые слова: Владимир Садовский, «Библиотека музыкальная», «Альманах музыкальный», «Иллюстрированный музыкальный календарь», Остап Нижанковский, Анатолий Вахнянин, Ромуальд Зарицкий, Станислав Людкевич, «Артистический вестник».

Y. R. HORAK

MUSIC AND PUBLISHING ACTIVITY OF VOLODYMYR SADOVSKYI

The article for the first time separately reviews one of the branches of V. Sadovskyi's activity which made him a part of the history of Ukrainian music culture. V. Sadovskyi showed his interest in music and publishing while studying at the Theological Seminary in 1880s. In 1890's he worked hard on the creation of a professional music journal. As a result, «The Music Almanac» and «The Artistic Herald» were published. On a documentary basis, the article reveals the complicated path of the creation of these editions.

Key words: V. Sadovskyi, «Music Library», «The Music Almanac», «The Illustrated Music Calendar», Ostap Nizhankivskiy, Anatol Vakhnianyn, Romuald Zarytskyi, Stanislav Liudkevych, «The Artistic Herald».

Музично-видавнича діяльність Володимира Домета Садовського досі науково не опрацьована. Донедавна в музикознавчих працях висвітлювалася участь у започаткованих В. Садовським виданнях інших відомих діячів (О. Нижанківського – у видавництві «Бібліотеки музыкальної» [7, с. 152, 186; 9, с. 461-462; 10, с. 33-34, 37-38; 17, с. 21-22] чи С. Людкевича – у редагуванні «Артистичного вістника» [8, с. 18-19; 9, с. 478, 554]). При цьому ім'я В. Садовського могло вказуватися в порядку переліку без зазначення його організаційної, редакторської ролі у названих виданнях [8, с. 18-19; тут В. Садовського вказано як запрошеного (!) до участі в «Артистичному вістнику»; 23, с. 252, 276], а частіше оминалося зовсім. У публікаціях останнього часу вже йдеться про його роль у цих виданнях: окремі його статті звідти передруковуються [11, с. 205-217], вводяться в науковий обіг архівні епістолярні матеріали [24, с. 164-168; 5; 6], які розкривають його участь у заснуванні та веденні видань.

Мета статті – створення на узагальненні джерельного матеріалу можливо повної панорами музично-видавничої діяльності В. Садовського. Актуальність же дослідження зумовлена потребою об'єктивного визнання заслуг митця у цій сфері музичного життя Галичини другої половини XIX – початку XX ст.

1885 року групою семінаристів було засновано музичне видавництво «Бібліотека музыкальна». Редактором його став Остап Нижанківський. Впродовж 1885–1886 рр. видавництво видало 10 випусків, у яких побачили світ твори М. Вербицького, І. Воробкевича, М. Кумановського, О. Нижанківського, А. Вахнянина, М. Лисенка, П. Ніщинського. Видання отримали в різний час високу оцінку і підтримку М. Лисенка та І. Франка. І. Франко, зокрема, писав: «Надіятись треба, що в виданню львівської молодіжної той гимн [йдеться про «Молитву» М. Лисенка на слова О. Кониського «Боже великий, єдиний». – Я. Г.], як і другі в нім заміщені композиції швидко і широко розійдуться по наших краях, а особливо найдуть доступ до наших читалень та хорів селянських і міщанських і причиняться знаменито до будження руського духа та горячої любові до тої Русі-України, цілої, великої і нероздільної, помімо всяких кордонів.

[...] Щиро бажаємо як найкрасшого успіха молодому видавництву, котре при серйозній праці і щирій любові до свого рідного може і повинно в нашій музикальній продукції зазначити поворот від дотеперішнього сентиментального шаблону до здорового, щиро-народного реалізму» [19].

Однак у 1887–1888 рр. із-за матеріальної скрути видавництво змушене було тимчасово припинити роботу. Тільки 26. 11. 1888 р. опублікованим повідомленням, підписаним К. Студинським, О. Нижанківським, І. Бачинським, В. Садовським, Є. Купчинським, видавці оголосили про відновлення його діяльності [14]. У цьому документі вперше зустрічаємо прізвище В. Садовського як члена видавництва. Це дає підстави погодитися з твердженням М. Черепанина, що свою діяльність у «Бібліотеці музикальній» В. Садовський почав не з зародження видавництва, а лише з жовтня 1888 р [23, с. 252]. Підписані автори повідомлення декларували мету і шляхи реалізації видання: «Під покровомъ і за дозволенъемъ Високопр[еосвященно] о[тця] крилошанина-ректора Алекс. Бачиньского починаемо по цѣлорічній від насъ незалежній переревъ продовжати завязане нами въ роцѣ 1885 на лавѣ шкільній видавництво «Библиотеки музыкальной». Цѣлею нашою єсть розширити рідну пѣсню въ якъ найдешевшихъ виданяхъ по всѣхъ, хоть би найбѣднѣйшихъ рускихъ хатахъ. Шумныхъ програмъ и відозвъ не оповѣщаемо, а надѣмось, що наша совѣстна і на нѣякі користи не обчислена робота знайде признание і підмогу въ кожній руській хатѣ. [...] На дальше найдуть мѣсце в виданяхъ «Библиотеки музыкальной» знамениті твори, с.с. хоры, терцеты, дуеты, соля і кусники фортепянові якъ старшихъ такъ і молодшихъ нашихъ композиторовъ. Каждый выпускъ, окрашений виньетою, а слова подъ музикою замѣсть литографуватись, будуть печатані. На тім мѣсци відзиваємось до патріотизму всѣхъ нашихъ давнѣйшихъ довжниківъ і просимо їхъ о выровняньє всѣхъ рестанцій, надѣючись, що наша просьба не стане голосомъ вопіющого в пустини. Рівно-жъ просимо В[исоко]пов[ажану] публику о подмогу як моральну, так і матеріальну» [14, 3]. Та, очевидно, матеріальна скрута у 1888–1889 рр. знову не дала можливості видавцям повною мірою осягнути запланованої кількості виданої продукції. Тому за рік у заклику, датованому жовтнем 1889 р. і підписаним Ів. Бачинським, Є. Купчинським, О. Нижанківським і В. Садовським, видавці знову зізнаються: «Що зайшла перерва въ издаванію, то не зъ неохоты або недбалости самыхъ издавцевъ, але всякі заходы издавництва розбивались о бракъ грошей» [3, с. 3]. Маючи намір забезпечити матеріальну базу видавництва через наявність постійних абонентів, видавці закликають абонувати 10 випусків видавництва вперед. «Всѣ справи издавництва перенявъ на себе Вол. Садовскій, богословъ III року, у Львовѣ, ул. Коперника ч. 36» [3, с. 3], – гласить опублікований документ. Він вказує також, що роль у видавництві В. Садовського зросла від рядового представника видавництва до його керманіча. Кількість зібраних грошових пожертв не дала змоги зреалізувати задумане: у листопаді 1889 р. повідомлялося про вихід у світ 15 випуску видання [2, с. 3] (творів цитриста Є. Купчинського), після якого побачили світ ще 2 випуски. В цілому, за період 1889 – січня 1891 рр. побачило світ 5 видань видавництва, яке містило твори П. Бажанського, Г. Топольницького, Є. Купчинського, О. Нижанківського та Недільського.

Хоч як важко давався розвиток «Бібліотеки музикальної», вона відіграла значну роль в українській музичній культурі. Це перше в Галичині українське музичне видавництво, яке ставило перед собою мету систематичного видання кращих творів рідної музики, а відтак ознайомлення з творчістю українських композиторів якнайширших верств суспільності. Не випадково з огляду на це «Бібліотека музикальна» стала попередницею видавництва «Львівський Боян», яке, зрештою, й перейняло її і продовжило започатковану роботу. Серед видань «Бібліотеки музикальної» особливо до 1888 року вперше були опубліковані і тим спопуляризовані в Галичині твори наддніпрянських композиторів («Молитва» М. Лисенка, «Закувала та сива зозуля» з «Вечорниць» П. Ніщинського), також вперше були опубліковані і свіжі твори галицьких авторів (наприклад, солоспів «Помарніла наша доля» та хор «Наша жизнь» А. Вахнянина). Документи засвідчують участь у цьому видавництві В. Садовського вже в період його фінансових труднощів та зменшення інтенсивності діяльності, але попри те роль його у веденні видавництва поступово зростала від рядового співробітника до очільника.

видавати музично-теоретичні підручники, українські музичні твори (як композиторів-класиків, так і найновіших), співаники і т.ін.

В. Садовський був одним із засновників і дописувачем «Альманаху музичного», який виходив в 1904–1907 роках під редакцією Ромуальда Зарицького (з 1906 р. під назвою «Ілюстрований музичний календар»). Б. Кудрик називає В. Садовського «одним з найрухливіших співробітників» [12, с. 213] цього видання. На жаль, документально його історія докладно не простежена, а тому неможливо точно сказати, чи В. Садовський був причетний до видання впродовж усіх трьох років його виходу в світ. «Альманах музичний» за 1904 рік (повторений другим накладом у 1905 р.) містив статті В. Садовського: «М. Лисенко як руско-український композитор», «Руско-українські духовні композитори і їх заслуги коло піднесення церковного співу в Росії (Біографічні начерки)», «Йосиф Кишакевич (Біографічний начерк)», «Взаїмини межі рускою церковною піснію а руским народом», «О критичнім музичнім осуді, та конечности его виобразованія», «Відчуване красок та природна характеристичність родів тонів», «Дещо з споминів про перші артистичні прогульки сьпівацькі в Галичині», «Мішаний хор при храмі св. Варвари у Відни». У 1906–1907 рр. видання не помістило жодного матеріалу В. Садовського.

Лише 1905 року йому вдалося організувати музичне фахове видання. Ним став «Артистичний Вістник». Ідея видання виникла десь влітку 1904 р. У листі від 16. 08. 1904 р. до невстановленого адресата В. Садовський детально обговорює ціни на папір, друк нотних додатків, тиражу, транспортування тиражу з Перемишля до Львова. Основний акцент в листі робився автором на зборі матеріалу: «Якби оно, але на разі і се була наша т.е. Ваша і моя річ стягати материяли до видавництва, щоби таки при всяких можливих і неможливих обставинах взяти ся за роботу таки з 1 листопадом с[его] р[оку]. Або коли піде, то таки по взору всяких німецьких того рода видавництв таки від 1 жовтня і сего я собі дуже дуже жичивби. Робім, добродію, так, якби цілком певно 1 жовтня був вже перший випуск Музичного вістника виданий. Розуміє ся само собою, що річ треба буде дуже добре зареклямувати, щоби неповстидати ся і перед Европою, а не то перед ким небудь. Ходить лиш о статі так оригінальні – що найчільнійші! – як і толковані з musik і других місячників пр[иміром] Kunstwart'a і т.д.» [20, арк. 1-2. Передрук: 4] В архіві редакції «Артистичного вістника» збереглися рукописні тексти обкладинок, реклам на форзацах (реклами наявних у книгарнях видань, анонси вступу до Вищого музичного інституту і т.і.), правлені і переписані начисто статті, як і ті, що увійдуть в номер, так і відсіяні (наприклад, фрагмент (закінчення) статті Корнила Устияновича «Де що о нашій живописи церковній» [20, арк. 10–18]), які ілюструють дивовижну досвідченість В.Садовського у видавничому процесі, його глибоку обізнаність з деталями і докладне їх продумання наперед.

З перших же днів організації часопису В.Садовський запросив до співпраці і Анатоля Вахнянина – тогочасного голову «Союзу співацьких і музичних товариств» і директора Вищого музичного інституту. У згадуваному листі до невстановленого адресата від 16.08.1904 В. Садовський просить адресата звернутися до А. Вахнянина про справоздання з діяльності Вищого музичного інституту [6, с. 309]. Як можемо переконатися з виданих номерів «Артистичного вістника», ніяке справоздання опубліковане в ньому не було (був лиш анонс діяльності інституту), натомість ширша стаття про цей заклад була поміщена в «Альманаху музичному» за рік 1904. Це дає підстави припускати, що матеріали на «Альманах музичний» і «Артистичний вістник» збиралися В. Садовським разом і лише в процесі роботи розподілялися за виданнями. У 1905 році, поки виходив «Артистичний вістник», «Альманах музичний» не видавався – появився лише його другий наклад, що дублював видання 1904 р. І навпаки – номери «Альманаху музичного» під назвою «Ілюстрований музичний календар» появляються в роки до і після видання «Артистичного вістника».

З ініціативи А. Вахнянина 28.09. 1904 року було створено видавничу спілку, яка б мала видавати «Артистичний вістник». На жаль, допис, який інформує про створення спілки, не подає бодай якогось переліку її членів, але ось як зазначає «контури» майбутнього видання: «Часопись та крім части редакційної подавати буде в кождім числі одну репродукцію творів наших артистів і одну музичну прилогу обіймаючу композицію наших музиків. Потреба такої

часописи давно вже давалася відчувати, тож введене єї в жите належить привитати з радістю і бажанєм, щоби вона причинила ся до скоршого розвиненя нашої музики і штуки» [15, с. 3]. В цьому дописі вперше зустрічаємо відому тепер назву цього видання, яка, очевидно, визріла не відразу.

Не без участі А. Вахнянина, «Союз співацьких і музичних товариств», який очолював він став офіційним видавцем «Артистичного вістника». На засіданні Виділу «Союзу співацьких і музичних товариств» 23.11. 1904 року «на внесенне п[ана] Голови [А. Вахнянина – Я.Г.] ухвалено одноголосно приступити до Спілки Видавничої «Арт[истичного] вістника» з квотою 60 К[орон] і поручено єї панови Касиєрови виплатити на жадане адміністрації «Арт[истичного] Вістника» [21, арк. 8]. У редакційній записці першого номера альманаху згодом зазначатиметься, що до видання «приступила видавнича спілка, зложена при «Союзі сьпівацьких товариств у Львові» і «редакція буде старати ся, щоб журнал був посередним органом «Союзу сьпівацьких і музичних Товариств», став звязею між сьпівацькими і музичними товариствами і поодинокими музикантами і композиторами, та щоб розвивав і піддержував дружність між усіма боянськими товариствами, заохочував до зносин між собою та був живчиком діяльності і статистичного стану як союзу, так і всіх поодиноких «Боянів» – щоб був головним огнивом у розвою цілої нашої музики» [1, с. 1].

Для першого номеру часопису А. Вахнянин надіслав В. Садовському статтю «Два реформатори церковної музики». У листі до А. Вахнянина від 29. 10. 1904 р. В. Садовський детально обговорює цю статтю, просить в автора дозволу внести в неї деякі корективи [5, с. 158]. Із коментарями до поодиноких уступів, підписаними псевдонімом В. Садовського – «Домет», стаття А. Вахнянина була опублікована у першому номері альманаху. Мабуть, у зв'язку з працею над Вахнянинівською статтею для публікації в «Артистичному вістнику» В. Садовський ще восени 1904 р. (як засвідчує його лист до А. Вахнянина від 21. 10. 1904 р. [5, с. 157]) здійснив переклад відгуку Г. Берліоза про Д. Бортнянського. Цей переклад опубліковано згодом в травневому зошиті журналу під назвою «Hector Berlioz про хор Придворної капелії в Петербурзі та про Бортнянського».

Спочатку видавати журнал планувалося в Перемишлі, але В. Садовський наполіг, щоб видання здійснювалося у Львові. «Добр[одій] Береж[ницький] повідомляє мене, щоб ухвалено, щоби часопись виходила в Перемишлі. «Чому не у Львові, коли там є аж трох редакторів з рівною компетенцією, як я в Перемишлі?» сьмів би я поспитати? Свого часу об'явив я готовність переняти на себе обовязок редактора і то лиш на один рік, з тим щоби я буду старати ся зачеркнений мною шлях перевести без огляду чи мене будуть другі попереати, чи ні, бо я добре сьвідомий того, щоби наші музикальні патрийоти кинуть одну дві дописки, а потім будуть ще ганьбити та публікувати» [5, с. 156], – пише В. Садовський А. Вахнянинові у листі 21.10.1904 року. У листі від 21.11. 1904 р. до того ж адресата В. Садовський пропонує давати подвійну адресу видавництва – львівську та перемишльську [5, с. 159], причому львівською адресою редакції видання названо вулицю Вірменську, 2 – тогочасну адресу Вищого музичного інституту.

В. Садовський передбачав 4 редактори видання: С. Людкевича, І. Труша, О. Бережницького і себе [5, с. 159]. Редактором видання став Олександр Бережницький, а його помічниками були Іван Труш (пластичне мистецтво) та Станіслав Людкевич (музична частина).

Співпраця В. Садовського з С. Людкевичем у процесі підготовки «Артистичного вістника» втілилась у їхніх спільних деяких матеріалах. Так, в перших номерах журналу поміщена їхня стаття «Наші видавництва і музикалії за останні літа (1900–1905)». Серед матеріалів редакції «Артистичного вістника» зберігся рукопис початкової її частини [20, арк. 22-27], а саме фрагмента, опублікованого в першому номері альманаху. Текст написаний на аркушах паперу в лінійку, із залишеним полем для правок з лівого боку сторінки. Рукопис містить правки іншої руки іншим відтінком чорнила чи олівцем – мабуть, С. Людкевича. У десятому – останньому зошиті «Артистичного вістника» 1905 року – без зазначення авторства і без кінця опубліковано статтю «Наші шкільні співаники», яку вважають статтею С. Людкевича і передрукують серед корпусу його праць. Серед рукописів В. Садовського з рукописного архіву Й. Кишакевича віднайшовся рукопис варіанта цієї статті з назвою на обкладинці

«Вступне слово до співаників», написаний рукою В. Садовського у шкільному зошиті в лінійку. Ця знахідка дає підстави припускати, що стаття або писалася у співавторстві з В. Садовським, або С. Людкевич використав матеріал В. Садовського, дещо дослівно залишивши, а в основній частині написавши новий текст.

Обкладинку до видання артистично оформив маляр Юліан Панькевич. Як свідчить лист О. Бережницького до В. Садовського від 6 лютого 1905 р., у вичитуванні коректури першого номера «Артистичного вістника» брав участь навіть Іван Франко [6, с. 312]. З листа В. Садовського до А. Вахнянина від 4 січня 1905 року випливає, що поява першого номера була результатом копіткої праці і він не уникнув недоліків: «За типи друку годі мені відповідати, хоч я з них дуже дуже не вдоволений! Через проклятий друк я на тих 20 картках встромив матеріялу на 1 ½ числа! Справді публіка може собі дуже хвалити, але я би ту прямо спух! Роботи чужої не ма, а мені таки за тяжко, бо з Сясьом робота справді не легка! Він до того все мені грозить, що усуне ся зовсім, бо не має охоти! Найважніше діло тепер – то рекляма, а тої до тепер, на жаль, я ще нігде не подибував!» [5, с. 160] – пише В. Садовський, просячи А. Вахнянина вказати недоліки видання.

Перший номер «Артистичного вістника» побачив світ 1905 року і отримав високу оцінку Івана Франка: «Тим радісніше, що тепер отсей місячник виходить не як якась індивідуальна проба [Чи не видавничі ініціативи В. Садовського має на увазі тут І. Франко? – Я. Г.], а як результат розвою самої організації, присвяченої плеканню одної галузі штуки – музики. Виймкова здібність і охота русинів до музики – ось причина, чому власне ся галузь покладена як головна основа видання, а інші, пластичні штуки немов присусідилися до неї. Про зміст «Артистичного Вісника» поговоримо докладніше з часом, коли будемо мати в руках хоч кілька перших чисел і зможемо означити загальну фізіономію видання; тут скажемо лише, що ч. 1 щодо зверхнього вигляду представляється так гарно, що ні один з досі видаваних нашою мовою часописів не може мірятися з ним. Гарний папір, густовний друк із широкими полями, гарно виконаний артистичний додаток (...) і декілька рисунків в тексті – все те скидається на принадну цілість» [18, с. 335]. Згодом І. Франко доповнить коло авторів журналу: саме в «Артистичному вістнику» буде опублікована його стаття «Думки профана на музикальні теми».

Захоплену оцінку нового видання висловив у листі до В. Садовського від 22.01. 1905 р. Віктор Матюк: «Я тішу ся, що прецінь раз буде виходити орган музичний, бо без того ніяке Товариство розвивати ся не може. Я би думав, що користнійше би було, коли би сей Вістник був призначений виключно справам нашим музичним, бо в полученю з другою штукою, як в тім разі з малярством – буде за дорогий і не буде можна розвинути акцію музичну. Я охотно приступаю з уділом до видавничої спілки і заамабоную «Артистичний Вістник», однак аж на другий місяць, бо сей місяць тяжкій для мене: все мушу видати для дітей і много спожили гроша Свята і недуга моя» [6, с. 310]. В. Матюк навіть пообіцяв написати монографію про семінарський хор у Львові і в гімназії Львівській та Перемишльській, однак обіцянка залишилася незреалізованою.

Журнал став ареною мистецтвознавчих, музикознавчих виступів, дискусій високого наукового гатунку, в яких у різний час брали участь І. Франко, С. Людкевич, Ф. Колесса та чимало інших визначних діячів української культури.

Окрім статейного матеріалу, «Артистичний вістник» містив ще й музичні додатки – нотні тексти творів різних жанрів, обробок. В. Садовський доклав і тут немало творчої праці, опрацювавши коляду «Бог предвічний народився (напів з Тернопільщини)» у версіях для чоловічого хору (C-dur) та мішаного хору (A-dur). Одна із архівних справ містить рукописи згаданих обробок В. Садовського [22]. У них вказано дату і місце здійснення обробки В. Садовським – Перемишль, 14. 12. 1904 року. Поруч з колядою «Нова радість стала (Напів з Ярославщини)» для мішаного хору (A-dur) в обробці С. Людкевича, «Ранньою молитвою» П. Чайковського (з «Дитячого альбому») та мелодіями кількох народних пісень ці обробки склали окремо виданий «Музичний Додаток до «Артистичного Вістника» за рік 1905».

Отже, музично-видавнича справа В. Садовського була значущою ланкою в його діяльності. Саме їй українська музична культура завдячує появою серії нотних видань

«Бібліотека музикальна», часописів «Альманах музичний» та «Артистичний вістник». Всі ці такі різні видавничі пам'ятки об'єднує прагнення В. Садовського створити фахове видання європейського зразка, яке би презентувало здобутки української музики в світі. В «Артистичному вістнику» діяч сягнув цієї мети, але результат не утримався через недостатність фінансової бази та фахових музичних кадрів, які би могли перейняти естафету видавництва. Шлях видавничої діяльності В. Садовського показує, що в парі з такими виданнями неодмінно, за його переконанням, мусить іти закладення основ і плекання музичної професійної освіти в краю, а музичний журнал має бути водночас стимулом і виразником цього процесу (показова з того огляду роль, яку відводив митець видавничій справі у баченні завдань «Союзу» 1899 р. і «Союзу співацьких і музичних товариств»). Засновані В. Садовським видавництва проіснували назагал недовго, але кожне з них відіграло визначну роль в українському музичному житті Галичини того часу. Звертає увагу і та обставина, що в жодному з видань В. Садовський не зазначав свого прізвища як видавця чи редактора (маючи на те повне право!), а залишався рядовим автором-робітником і зі скромністю, вартою шанобливого подиву, передавав цю відповідальність іншим (Р. Зарицькому – в «Альманаху музичному», О. Бережницькому – в «Артистичному вістнику»). Тим більш гіркою іронією долі в цьому контексті є те, що в пізніший (радянський) час ім'я організатора, редактора, дописувача цих видань в силу історичних реалій було незаслужено забуто і цілком відлучене від музично-історичного процесу загалом та історії цих видань зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. Від редакції // Артистичний вістник. – Річник 1. – Зошит 1. – За січень, 1905. – Львів, 1905. – С. 1.
2. Видавництво Бібліотеки музикальної // Діло. – 1889. – № 243. – 28. 10 (9.11). – С. 3. – Підписано: За видавцвв Вол. Садовській, администраторь.
3. Видавцв «Бібліотеки музикальної» // Діло. – 1889. – № 236. – 19 (31).10. – С. 3. – Підписано: Львовъ, въ жовтнн 1889. Ив. Бачинській, Евг. Купчинській, О. Нижанковській и Вол. Садовській, издавцв.
4. Горак Я. Із рукописних матеріалів Володимира Садовського / Я. Горак // Наукові записки Тернопільського педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – Серія: Мистецтвознавство. – № 1. – Тернопіль, 2011. – С. 130-137.
5. Горак Я. Листи Володимира Садовського до Анатолія Вахнянина / Я. Горак // Музична україністика: сучасний вимір. – Випуск 4: Міжвідомчий збірник наукових статей на пошану доктора мистецтвознавства Марії Загайкевич / [упоряд. А. Терещенко. Редкол: Г. Скрипник (голова), А. Калениченко (заст. голови)]. – Київ: ІМФЕ ім. М. Рильського, 2009. – С. 152-163.
6. Горак Я. Матеріали до історії видання «Артистичного вістника» / Я. Горак // Вісник Прикарпатського університету. – Серія: Мистецтвознавство. – Випуск 19-20. – Івано-Франківськ, 2010. – С. 306-314.
7. Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини ХІХ ст. / М. Загайкевич. – Київ: Видавництво АН УРСР. 1960. – 190 с.
8. Загайкевич М. С. П. Людкевич. Нарис про життя і творчість / М. Загайкевич – Київ: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1957. – 154 с.
9. Історія української дожовтневої музики / [упор., заг. ред. О. Шреер-Ткаченко]. – Київ: Музична Україна, 1969. – 587 с.
10. Колодій Я. Остап Нижанківський / Я. Колодій / [передм. Ю. Ясіновського]. – Львів: Логос, 1994. – 64 с.
11. Коноварт Т. 100-ліття заснування часопису «Артистичний вістник» / Т. Коноварт // *Musica humana*: Зб. ст. кафедри музичної україністики. – Львів, 2005. – С. 205-217.
12. Кудрик Б. Участь духовенства в галицько-українській музичній культурі / Б. Кудрик // Богословія. – 1938. – Кн. 4. – С. 208-214.

13. Матюк В, Шухевич В., Копко М. Отзывъ къ спѣволюбивымъ русинамъ // Галичанинъ. – 1899. – № 159. – 18 (30) 07. – С. 2.
14. Новинки. Зъ руской семінаріи духовной // Діло. – 1888. – № 230. – 15 (27).10. – С. 3. – Підписано: Львовъ, дня 26 н. ст. листопада 1888 р. К. Студиньскій, Остапъ Нижанковскій, Иванъ Бачиньскій. Вол. Садовскій, Евгений Купчиньскій, питомецъ гр.-кат. духовн. семінаріи.
15. Новинки. Нова часопись під заголовком «Артистичний Вістник» // Діло. – 1904. – № 208. – 16 (29).09. – С. 3.
16. Домет [Садовський В.] В справі «Союза співацких і музичних товариств» (під розвагу всій «співолюбивій» Руси) / Домет // Діло. – 1904. – № 235. – 18 (31).10. – С. 1–2; № 237. – 20. 10 (2.11) – С. 1-2.
17. Сов'як Р. Остап Нижанківський: Нарис про життя і діяльність / Р. Сов'як – Дрогобич, 1994. – 87 с.
18. Франко І. «Артистичний вістник, місячник, посвячений музиці і штуці» / І. Франко // Франко І. Зібрання творів в 50 т. – Т. 35. – Київ: Наукова думка, 1982. – С. 335-336.
19. [Франко І.] Симпатичне видавництво музикальне // Зоря. – 1886. – № 1. – 1 (13).01. – С. 20.
20. Центральний Державний Історичний Архів (далі – ЦДІА) України у Львові. – Ф. 309 (НТШ). – Оп. 2. – Спр. 224: Листи, статті, опис бібліотеки, документи Артистичного вістника». – 70арк.
21. ЦДІА України у Львові. – Ф. 867 (Іл. Гриневецкий). – Оп. 1. – Спр. 24: Протоколи Музичного товариства імені М. Лисенка.
22. ЦДІА України у Львові. – Ф. 309 (НТШ). – Оп. 2. – Спр. 98: Ноти творів Штрауса, Чайковського та інших композиторів, що належали І. Свенцицькому.
23. Черепанин М. Музична культура Галичини (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.) / М. Черепанин. – Київ: Вежа, 1997. – 328 с.
24. Штундер З. Станіслав Людкевич: Життя і творчість / З. Штундер – Т. 1: 1879–1939. – Львів: ПП «Бінар-2000», 2005. – 636 с.

УДК 78.461;78.2і

Л. В. МАКСИМЕНКО

ФРАНЦУЗЬКА САКСОФОНОВА ШКОЛА: ДИСКУРС РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

У статті досліджується процес становлення і розвитку французької саксофонові школи в контексті традицій духового виконавства. Розглядаються особливості сучасного французького репертуару для саксофона, історичне, соціокультурне та науково-методологічне підґрунтя педагогічної, виконавської та дослідницької діяльності французьких саксофоністів у світлі впливу на формування української традиції гри на саксофоні.

Ключові слова: національна виконавська школа, академічна саксофонові музика, репертуар, клас саксофона.